

ES TRES GERMANS¹

Açò vol dir que eren tres germans qui van anar a servir el Rei a Maó, i es dia que elsi donaren sa llicència van partir a peu cap a's Mercadal.

Com van arribar en aquest poble, estaven molt cansats i era ja dematinada però encara feia fosca. Després de reposar una estona tornen partir ben alegres cap a's Migjorn. *Hala envant! hala envant!* com són devers es plans de Binifailla, *tac*, elsi compareix una bruixa i elsi diu:

—¿I a on anau, tan alegres, an aquestes hores?

—Mirau van contestar ells —: tots érem a servir el Rei; anit passada mos van donar sa llicència, i sense voler esperar més anam a donar s'alegria a sa casa.

—Sí que hi estic, contenta, de que m'hàgiu dit sa veritat; per açò vos vui donar un do perhom, Tu, què ets de nom? —va dir an es major d'es tres.

—Jo som de nom Pere — va respondre ell.

—Idò jas, vet aquí aquest tovaió i sempre que tenguis gana d'una cosa o s'altra, només has de dir: *Tovaió posa taula*; l'estens, i totd'una sortirà lo que tu desitgis.

—Gràcies, gràcies —, va dir ell.

—A Déu Sien dades.

I tu — demanà an es segon —, què ets de nom?

—Jo som Antoni.

—Idò mira, vet aquí aquest cordoncillo d'or, i es dia que te'n vulguis anar a una banda o s'altra, no ets de fer més que dir: *Cordoncillet, per la virtut que Déu t'ha donat, du-mos a tal punt*. I totd'una seràs, tu i es qui hi vulguin venir, allà on tu voldràs.

—Bona cosa és açò — respongué ell —; ja direu en què vos puc servir.

—I tu, què ets de nom? — va dir an es petit.

—Jo som de nom Andreu — va contestar ell. —Idò aquí tens una bosseta amb una peça de quatre rals; i cada vegada que treguis aquesta peça, n'hi quedarà una altra de ben iguala.

—Déu vos ho pagui — va dir ell.

Sa bruixa va desaparèixer, i En Pere, N'Antoni i N'Andreu, més contents que un ca amb un os, se'n van anar a's Migjorn.

Ja podeu fer comptes quina alegria tengueren a ca seva com van veure que eren ben rics per sa vida i que no havien de mester fer més feina.

A s Migjorn hi havia allavors una senyora molt crica; doblers que entrava dins ca seva, no tornava sortir, i tot ho volia per ella. Quan va sentir que aquells germans tenien

¹ Me la va contar En Ramon Faies, d'es Migjorn Gran.

arreus tan bons, ja no sabia com ho havia de fer per prendre-lis. I vol dir que un dia va passar En Pere quan ella estava a sa finestra baixa, i el va cridar.

—Pere, o Pere—, li va dir —. Que no festeges?

—No encara, però festejaria si trobàs qui em volgués.

—Que em vols a jo?

—Ja la vui, ja.

—Idò podem començar en voler.

I d'aquell dia envant En Pere va festejar sa senyora i feia gambes a sa finestra.

D'es cap d'uns quants dies ella li diu:

—Però Pere; ets altres festejants fan qualche regalet a ses al·lotes, i tu encara no me n'ets fet cap..

—I què vols que te regali?

—Mira, em pots regalar es tovaíó que tens.

—Oh! Açò és massa cosa!

—Ja veig que m'ho planys. Escolta; si no m'ho dus en tornar venir, te tancaré sa finestra i no festejaràs.

En Pere, que ja estava ben enamorat, encara que li sabia greu donar-li aquella peça tan bona, hi va arribar a consentir i l'hi va dur.

—Mira —va dir ella com el tingué — ara m'ets de regalar es cordoncillo d'or.

—No puc, perquè no és meu; és d'En Toni.

—Si tu vols, l'hi prendràs; i si no me'l dus, no hi ha por que festegem més; te tancaré sa porta de sa finestra.

En Pere, tot motxo, se'n va a ca seva, i sense entàmer-se'n N'Antoni, li pren es cordoncillo d'or i el duu a s'al·lota; i ella ben contenta com va veure que en treia tot lo que volia, d'aquell bergant. Ensoldemà es vespre li torna dir:

—Mira, Pere: m'ets d'anar a dur sa bosseta d'es quatre rals; si no, fora festejar.

—Però i noltros mos quedarem sense res!—respongué En Pere— i llavò, que és de N'An-dreu!

—Mira ¿que no és igual tenir-ho jo que voltros? I N'Andreu no ho sabrà, si jo la tenc, es pensarà que l'ha perduda.

En Pere hi pensà un poc i a's cap darrer hi allargà es coll. Li duu sa bosseta d'es quatre rals i segueix festejant.

Prest ella ja li mou raons i més raons, i no va estar en posa fins que li va dar carabassa i li tancà sa finestra.

Quan ell va pensar amb sang freda lo que li havia passat, no se'n podia donar raó.

—Ves que faig, ara! deia ell sense es tovaió, ni es cordoncillo, ni sa bosseta, ni s'al·lota. No em queda més remei que llogar-me per guanyar-me la vida.

Se'n va a ca es rector i li diu:

—Senyor rector: no hauria de mester un criat?

—Sí; ahir se'n va anar es que tenia, i així mateix n'havia de cercar un. Si mos avenim, pots quedar. Quà ets de guanyar?

—Quaranta lliures, menjat i begut

—Idò pots quedar, si vols.

—Idò qued.

Es rector li diu ses feines que hauria de fer allà, li mostra tota sa casa i després el s'enmenà dins s'hort. Es rector tenia s'hort molt gran, i dins s'hort hi havia un ranxo de pereres ben carregades de peres madures. Else va mostrar an En Pere i li digué:

—¿ Veus totes aquestes pereres? De totes en pots menjar tantes com vulguis, però no en toquis cap d'aquestes dues, que et sabrà greu.

—No tengui ànsia —, va dir ell.

Pero així que es rector el va deixar, comença a mirar-se ses peres i pensà:

—Saps que ho són, de polides, aquelles! I què deuen tenir, que no es poden menjar? Tan grosses com són! Ja ho veurem; jo les tast.

Estira una branca d'aquelles dues pereres, n'abasta una, li clava ses dents i, *crac*, li surt un banya en es front tan grossa i revoltillada que li arribava per s'endret d'es pits.

—Açò si que és gros —! va pensar ell —, i ara com ho faré? Açò és un càstig. Més me'n meresc.

Afrontat de presentar-se davant es rector, se'n va anar davall una perera de ses altres, i li va venir tan bé que hi havia una pera a una branca baixa; l'agafa, li dona mos, i *puf*, li va caure sa banya.

—Bé va açò —!digué— Si que aprofitaré sa lliçó!

Mentrestant sa senyora, per por de que no li tornassin pendre aquells arreus que En Pere li havia duit, havia agafat es cordoncillo i havia dit:

—Cordoncillet d'or, per la virtut que Déu t'ha donat, que tots siguem a's Mercadal.

I al punt va esser a's Mercadal i va cercar casa per viure-hi.

En Pere ho va sebre, i què fa? Agafa dos paners, n'umpl un de peres d'aquelles que treien banyes i s'altre de ses bones, i toca cap a's Mercadal, vestit de pagès.

Arriba, i es posa a sa plaça. Va esperar que passàs sa senyora i es posà a cridar:

—Hala! qui em compra peres bones i barates; hala qui me'n compra!

—Què és que duis—? digué sa senyora.

—Peres polides.

—Si que ho són, polides! I a quant les veneu?

—Sols que me les prengui totes, li donaré tot es paner per quatre sous.

—Oh! que son de barates! Les vui totes.

Pren es paner i se l'enduu a ca seva i diu a ses criades:

—Jau, retirau aquest paner de peres, que jo me'n vaig a missa. No en toqueu cap!.

Així que sa senyora va esser a missa, una de ses criades, mentres s'altra era en es forn, agafa una pera per menjar-se-la d'amagat; li pega mos, i vol dir que, *crac*, li surt una banya en es front, gruixada i larga.

—Ai mumare! si que l'he feta bona! — digué.

Tira sa pera per allà enmig i arranca de còrrer a amagar-se davall es llit.

D'es cap d'una estoneta arriba s'altra criada que venia d'es forn, i, així que veu sa pera per allà enmig, l'aixeca i diu:

—Mirau, haver tirat aquesta pera! Ves si sa senyora la veu! No, i està encetada. Val més que no ho vegi, idò. Me la menjaré.

Li dóna mos, i *crac*, una banya en es front.

—Ai! mesquina de mi! — digué quan es va veure amb sa gran banyota —. Jo estic afrontada!

Tira sa pera p'en terra, i a corrents se'n va a davall es llit.

Dins una estona arriba sa senyora de missa, i així que entra i troba sa pera per enmig, diu:

—Ja me l'han feta! S'hauran menjat ses peres. I encara han tingut barra de tirar-ne d'encetades per aquí en terra. Sí que fan ses porgueres grasses! Se coneix que no les han de pagar!

Se'n va a sa cuina per rentar sa pera, i així que la té neta, li clava ses dents, i *crac*, li surt també una banya grossa en es front.

—Ai mumare! I què és açò? ¿O devia esser que aquesta pera estava emmetzinada?. Trob que si en menjàs una altra se llevaria.

N'agafa una altra de dins es paner, li dóna mos, i *crac*, li surt una altra banya. Llavò sí que hi va estar, enfadada. S'estirava ses banyes per veure si se'ls arrabassaria, però ca! Que hi estaven, de fortes! Cerca ses criades, i com totes tres es van veure amb ses banyes, ja ho podeu pensar si en feien de crits i estabor. Bé en provaven, de coses, però en res trobaven remei.

En Pere, que ja es va pensar lo que succeiria, va esprémer ses peres bones, en va omplir un botilet d'es suc, es vesteix de frare i va fer crida de que hi havia un frare que

per la virtut de Déu sabia curar tota casta de malaltia. I heu de comptar que ho va ser, de bona hora, i el van enviar a demanar a ca sa senyora.

Se n'hi va, i així que arriba ja li demanen si sabia llevar-lis ses banyes.

—Oh! sí que es poden llevar, però vostès han d'estar ben netes de consciència, s'han de ben confessar, i si deixen cap mentideta de res, no se llevaran — va dir es frare.

Ses criades no hi van haver de pensar gaire, Comencen a confessar-se amb En Pere, i aquest es posa un poc de suc de pera dins sa mà, les toca sa banya i *puf*, totd'una elsi van caure.

Sa senyora, com veu que ses criades ja no en tenen, també hi va que es vol confessar,

Comença a dir tot lo que tenia, però deixava lo millor.

—Que té res que no sigui seu? — deia es frare.

—No, pare—, contestava ella.

—No, ell qualche cosa deu tenir; ses banyes no burinen gens.

Podeu pensar quins comptes devia fer ella com veia que ses banyes no es movien! No gosava dir-ho, que tingués ets arreus d'En Pere, però com va veure que ses banyes de cap manera se n'anaven, ho va haver de dir per força.

—Miri va dir —, jo tenc un tovaió, un cordoncillo d'or i una bosseta de quatre rals que són de mal just, perque les vaig pendre a s'enamorat.

—Veu —respongué es frare —, ja burinen un poc ses banyes. Per açò, si aquests arreus són de mal just, me'ls ha de donar, i estigui segura que si me'ls dóna, li cauran.

Be n'hi sabia, de greu, però quin remei! Va haver de dur aquells arreus an es frare; i quan aquest else va tenir, li posa un poc de suc de pera, i totd'una, *pupuf*, li cauen totes dues d'una vegada.

—Ja estàs absoluta — digué en Pere levant-se es vestit —; però ets de sebre que no som tal frare, sinó que som En Pere que he vengut per recobrar lo que em vas pendre; i ja ho tenc.

En Pere se'n va tornar amb aquells arreus cap a's Migjorn; va donar a N'Andreu i a N'Antoni es que els havia pres, i tots tres van viure feliços fins que es van morir. I qui no ho creu, ja sap què li toca: anar-ho a cercar.

Rondalla extreta de *Rondaies de Menorca* volum II d'**Andreu Ferrer Ginard**